

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за права детета
23 Број 06-2/116-25
18. јул 2025. године
Београд

ЗАПИСНИК
СЕДМЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ПРАВА ДЕТЕТА
ОДРЖАНЕ 18. ЈУЛА 2025. ГОДИНЕ

Седница је почела у 14,00 часова.

Седницом је председавала Ана Брнабић, председник Народне скупштине и председник Одбора за права детета.

Седници су присуствовали чланови Одбора: Марина Рагуш, Елвира Ковач, Невена Ђурић, Един Ђерлек, Јован Јањић, Дуња Симоновић Братић, потпредседници Народне скупштине, Загорка Алексић, заменица председника Одбора, Наташа Ивановић, Хаци Милорад Стошић, Весна Недовић, прим. др Нада Мацура, Татјана Петровић Стојковић, Анита Нешић, Ило Михајловски, др Емеше Ури, Милија Милетић, Бранимир Јовановић, доц. др сци. мед. Марија Здравковић, и Марина Мијатовић.

Седници Одбора нису присуствовали чланови Одбора: Андријана Александров, проф. др Мирка Лукић Шаркановић, Бранимир Несторовић, др Зоран Лутовац, Ана Ивановић, Соња Пернат, Славица Радовановић, Милица Марушић Јаблановић, др Тијана Перић Дилигенски и Слађана Милетић.

Седници су присуствовали заменици одсутних чланова Одбора: Наташа Михајловић (Андријана Александров, члан).

Седници су присуствовали представници Министарства за бригу о породици и демографију и то: Јелена Жарић Ковачевић, министарка за бригу о породици и демографију, Биљана Ракић и Марко Ристић, помоћници министра, као и Вукота Влаховић, шеф Одсека за породичну правну заштиту.

Пре преласка на утврђивање предложеног дневног реда, председник Одбора је на основу члана 76. Пословника Народне скупштине, предложила да Одбор обави заједнички јединствени претрес о тачкама 1. и 2. предложеног дневног реда, у вези са информацијама о раду које је доставило Министарство за бригу о породици и демографију за период од октобра до децембра 2024. године и од јануара до марта 2025. године, као и да се након дискусије обави посебно изјашњавање Одбора за 1. тачку дневног реда и посебно изјашњавање Одбора за 2. тачку дневног реда.

Одбор је једногласно прихватио предлог председнице Одбора за спајање расправе.

Председница Одбора је сходно члану 93. став 3. Пословника, ставила на гласање предлог дневног реда седнице, у целини. Одбор је једногласно утврдио предложени

ДНЕВНИ РЕД:

- усвајање записника Пете и Шесте седнице Одбора

1. Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период октобар – децембар 2024. године (број 02-2831/24-8 од 26. јуна 2025. године);

2. Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јануар – март 2025. године (број 02-1249/25 од 26. јуна 2025. године);

3. Упознавање Одбора са завршним документом спроведеног пројекта „Парламенторство“ (број 06-2515/24-2 од 10. јула 2025. године);

4. Разматрање иницијативе коју је поднела фондација „Узми књигу“ (број 07-1347/25 од 10. јула 2025. године).

Пре преласка на рад по утврђеном дневном реду, Одбор је једногласно и без примедби усвојио записник Пете седнице Одбора одржане 9. јуна 2025. године, а потом је једногласно и без примедби усвојио и Записник Шесте седнице Одбора одржане 11. јуна 2025. године.

Председница Одбора је обавестила присутне да је Министарство за бригу о породици и демографију доставило Одбору Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период октобар – децембар 2024. године и Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јануар – март 2025. године, у складу са чланом 229. Пословника Народне скупштине који прописује да министар информиса надлежни Одбор Народне скупштине о раду министарства једном у три месеца, као и да о закључцима Одбора поводом поднете информације, Одбор подноси извештај Народној скупштини.

ПРВА И ДРУГА ТАЧКА - Заједнички јединствени претрес

- Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период октобар – децембар 2024. године
- Разматрање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију за период јануар – март 2025. године

Полазећи од тога да је расправа за 1. и 2. тачку Дневног реда обједињена, представници Министарства истовремено су представили обе информације. Уводно представљање Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију у домену породично-правне заштите деце и подршке породицама и деци, поднела је, Јелена Жарић Ковачевић, министар за бригу о породици и демографију.

Министарка је информисала чланове Одбора да је у четвртм кварталу 2024. године, Министарство редовно решавало управне и вануправне предмете у области породично-правне заштите и да је извршен надзор над стручним радом центара за социјални рад, односно органа старатељства, те да је било 23 предмета утврђивања опште подобности деце за усвојење и 36 предмета утврђивања опште подобности будућих усвојитеља. Напоменуто је да су подаци о овим предметима унети у Јединствени лични регистар усвојења, који води Министарство у складу са Породичним законом. Према подацима из овог регистра, засновано је укупно 21 усвојење, од чега 20 домаћих и једно међународно. Министарка је нагласила да је на основу препоруке из Извештаја Државне

ревизорске институције донет је Правилник о начину вршења надзора над стручним радом органа старатељства, а на основу њега и План надзора над стручним радом центара за социјални рад за 2025. годину.

Чланови су обавештени да је Министарство одржало састанак са директорима центара за социјални рад како би се изнели проблеми, кључни циљеви и активности Министарства усмерених на побољшање положаја деце без родитељског старања и заштиту права деце уопште. Речено је да је интенција смањење броја деце на домском смештају и хранитељству, повећањем броја усвојења или повратком деце у биолошку породицу, као и повећање броја хранитељских породица као ресурса за ванинституционални смештај деце и медијско промовисање значаја хранитељства и усвојења. Развијен је и акредитован програм обуке професионалаца и кандидата за стандардно хранитељство под називом „Породица по мери детета“, у складу са новим Правилником о хранитељству. Министарство је учествовало на 43. и 44. седници Комитета Савета Европе о заштити деце од сексуалног искоришћавања и сексуалног злостављања, које су одржане у Стразбуру, а које су биле посвећене разматрању одговора на препоруке за унапређење система заштите деце од злоупотребе у сајбер простору и сачињавању новог плана активности.

Изнет је податак да је у првом кварталу 2025. године, завршен рад на 54 управна и 58 вануправних предмета у области породично-правне заштите. Према подацима из Јединственог личног регистра усвојења, засновано је укупно девет домаћих усвојења. Министарство је послало инструкцију о образовању Савета за бригу о породици и демографију, који је образован у укупно 134 јединице локалне самоуправе. Речено је и да је донет Правилник о допунама Правилника о организацији, нормативима и стандардима центра за социјални рад, као и да је донето Решење о номиналним износима децјег додатка и цензуса за остваривање права на децји додаток од 1. јануара 2025. године, сходно Уредби о номиналним износима и начину усклађивања цензуса за остваривање права на децји додаток и висини и начину усклађивања децјег додатка.

У дискусији су учествовали чланови и заменици чланова Одбора: Ана Брнабић, председник, Марина Мијатовић, Марија Здравковић и Милија Милетић, чланови као и представници Министарства за бригу о породици и демографију: Јелена Жарић Ковачевић, министар.

Током дискусије чланови и заменици чланова Одбора су постављали питања министарки за бригу о породици и демографију, а поднете информације Министарства су превасходно оценили као детаљне и свеобухватне, уз примедбу да су у поднетим информацијама Министарства изнети искључиво нумерички и статистички подаци о поднетим захтевима и жалбама, без објашњења о разлозима за те жалбе, донетим одлукама или конкретним ефектима предузетих радњи, па је замољено да Министарство то учини при наредном подношењу информације о раду.

У вези са садржајем поднетих информација, од стране чланова Одбора затражено је појашњење активности Групе за унапређење квалитета живота породица са децом оболелом од ретких болести и постављено је питање шта је Министарство конкретно урадило по овом питању, да ли су се удружења или пацијенти обраћали за помоћ, те да ли постоји сарадња са Министарством здравља у решавању проблема попут обезбеђивања лекова, као што је случај са Националним удружењем порфирија Србије. Поред тога, постављено је питање о информативној кампањи за представнике ромске заједнице и затражено објашњење шта тачно обухвата ова кампања и до којих се закључака дошло. У контексту праћења унутрашњих миграционих токова, затражено је прецизирање конкретних мера које Министарство предлаже, до којих се закључака дошло, затим затражено је и појашњење пројекта опремања здравствених установа, а постављено је питање како се одвија примена недавно усвојеног Закона о

Алиментационом фонду, као и питања у вези примене Закона о финансијској подршци породици са децом

Одговарајући на питања министарка је нагласила да је примена Закона о Алиментационом фонду започела још пре планираног рока, захваљујући ефикасној сарадњи са ИТ Канцеларијом. Наглашено је да је кључно било успостављање контакт центра који је почео са радом чак и пре ступања закона на снагу и да је Центар осмишљен да одговори на најчешћа питања грађана о Алиментационом фонду, попут оних о потреби за подношењем захтева и времену прве уплате. Изнет је податак да је до сада контакт центру пристигло преко хиљаду упита, укључујући директне разговоре и мејлове, као и да ће се подаци из контакт центра користити за анализу потреба грађана и даље прилагођавање услуга. Објашњено је да се тек очекују први предмети, пошто тренутно још увек траје законски рок од два месеца за процену финансијског стања обвезника. У складу са Законом о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом који је почео да се примењује од 1. новембра 2024. године, извршена је исплата разлике између већ исплаћених и новоутврђених износа родитељског додатка, паушала за набавку опреме за децу и једнократне помоћи за рођење другог и трећег детета, за децу рођену од 1. јануара 2024. године. Настављено је и доношење посебних решења за родитељски и дечији додатак, као и подршка раду Комисије за доделу новчаних средстава за изградњу, учешће и куповину куће или стана по основу рођења детета.

Министарка се сложила са изнетом примедбом да из поднетих извештаја није јасно зашто су жалбе поднете и истакла да се тренутно располаже само статистичким подацима, без увида у саме предмете, што онемогућава давање детаљних информација о разлозима жалби, али је изразила спремност да се за следећи извештајни период обезбеде детаљнији подаци и тематски разврстане жалбе, како би се идентификовало због чега се грађани највише жале.

Када је реч о ретким болестима, истакнуто је да је у Србији око 15.000 људи болује од ретких болести, а тренутно се у сарадњи са Републичким фондом за здравствено осигурање раде анализе како би се утврдило да ли је нека ретка болест карактеристична за одређени регион или округ. Посебно је наглашено да Министарство има државног секретара искључиво надлежног за ретке болести, као и да је сарадња са Министарством здравља и РФЗО континуирана, са фокусом на идентификацију најугроженијих.

Што се тиче кампање за ромске заједнице, појашњено је да је њен носилац Министарство за државну управу и локалну самоуправу и да се кампања превасходно бави проблемом правно невидљивих лица, која су у Србији углавном ромске националности.

На питање о опремању здравствених установа, објашњено је да се средства углавном издвајају путем пројектног финансирања и да пројекти могу бити инфраструктурни или другачији, а средства се додељују локалним самоуправама које су утврдиле потребу за куповином одређеног апарата.

Током дискусије чланова Одбора говорило се о Фонду за ретке болести и дужини чекања на терапију и с тим у вези је речено да је Србија направила велики корак формирањем овог фонда и као пример добре праксе поменуто је успешно лечење ретких обољења срца у КБЦ Бежанијска Коса. Проблематика ретких болести оцењена је као изузетно важна, а поменут је и положај деце која живе у сеоским подручјима и најављена је организација догађаја у Сврљигу у октобру, који ће бити посвећен ретким болестима.

У току дискусије изнет је незваничан податак да у Србији тренутно пет пацијената са дијагнозом ретке болести порфирије чекају на лек и изражена је забринутост због њиховог здравственог стања. С тим у вези, председница је, полазећи од тога да присутни представници Министарства нису располагали званичним подацима, затражила да

Министарство провери истинитост навода о постојању поменутих пацијената и да достави о томе Одбору повратну информацију.

Министарка за бригу о породици и демографију је одговорила на сва питања чланова и заменика чланова Одбора и додала да је Министарство у предходном периоду редовно учествовало на седницама Одбора за права детета и изразила жељу да се са том праксом настави, а у циљу јачања свеукупног законодавног и општег оквира за заштиту деце и породично-правну заштиту.

На самом крају дискусије, председница Одбора се захвалила представницима Министарства на представљању Информација о раду, уз напомену Министарству да достави Одбору тражене податке.

Одбор је потом приступио појединачном изјашњавању.

Одбор је већином гласова (један уздржан) прихватио Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за **приод октобар - децембар 2024. године.**

Одбор је већином гласова (један уздржан) прихватио Информацију о раду Министарства за бригу о породици и демографију за **период јануар – март 2025. године.**

Председник Одбора је обавестила, да ће Одбор на основу члана 229. став 4. Пословника Народне скупштине поднети Извештаје Народној скупштини и на тај начин је извести, да је сагласно члану 229. Пословника Народне скупштине, Одбор размотрио и одлучио да прихвати обе Информације о раду Министарства за бригу о породици и демографију.

ТРЕЋА ТАЧКА - Упознавање Одбора са завршним документом спроведеног пројекта „Парламенторство“ (број 06-2515/24-2 од 10. јула 2025. године)

Председница је информисала чланове Одбора да је реализација пројекта „Парламенторство“ успешно завршена и подсетила да је пројекат спровела Вестминстерска фондација за демократију у сарадњи са Канцеларијом UNICEF-а у Србији, а да је централна активност пројекта била менторски рад народних посланика, чланова Одбора за права детета и младих, чланова Омладинског одбора UNICEF-а.

Посебно је истакла да је у пројекту учествовало десет чланова и заменика чланова Одбора за права детета и овом приликом им се захвалила што су прихватили улогу посланика-ментора, доприносећи тиме реализацији пројекта у име Одбора, али и Народне скупштине Републике Србије. Поред тога, председница је обавестила чланове да је Вестминстерска фондација за демократију доставила завршни документ који садржи закључке и препоруке младих и објаснила да је тај завршни документ свечано предат заменици председника Одбора за права детета, те је замолила заменицу, народну посланицу Загорку Алексић да се обрати присутнима.

Заменица председнице је упознала чланове Одбора са резултатима пројекта „Парламенторство“, истичући да је реч о резултату заједничког рада младих учесника, народних посланика, стручњака из UNICEF-а и Вестминстерске фондације за демократију. Навела је да је циљ пројекта био да млади испитају одређене друштвене проблеме који их непосредно погађају и да кроз менторску сарадњу са народним посланицима дођу до могућих решења, као и до бољег разумевања механизма процеса одлучивања, с посебним нагласком на њихову активну партиципацију. У том смислу, млади су формулисали конкретне предлоге јавних политика које су представили као гласове младих у процесу одлучивања. Такође је нагласила да је тематски оквир пројекта обухватао проблем насиља међу младима, те да је током вишемесечне реализације народним посланицима, као менторима из Одбора за права детета, пројекат био драгоцен и у смислу пружања увида младима у одређене механизме, али и као прилика да

посланици из перспективе младих сазнају њихове ставове о овом сложенем проблему. Она је објаснила да је пројекат структурисан у четири модула: дигитално насиље, инклузивно образовање са фокусом на укљученост Рома, превенција насилног понашања и заштита менталног здравља осетљивих група, посебно дечака као једне од запостављених група. Информисала је чланове да је планирано да Финални документ буде предат Влади и надлежним министарствима ради разматрања и даљег поступања. Закључила је да су препоруке пројекта утемељене и да не захтевају значајна финансијска средства, као и да је пожељно да Одбор за права детета настави учешће у сличним пројектима. На крају, заменица председнице се захвалила свима на учешћу и изразила наду да ће и други ментори подржати наставак оваквог рада.

У дискусији су учествовали чланови и заменици чланова Одбора: Ана Брнабић, председник и Загорка Алексић, заменица председника.

Након расправе, Одбор је једногласно одлучио да завршни документ пројекта „Парламенторство“ са закључцима, препорукама и анализом стања упути Влади Републике Србије на разматрање и евентуално имплементирање.

ЧРТВРТА ТАЧКА - Разматрање иницијативе коју је поднела фондација „Узми књигу“ (број 07-1347/25 од 10. јула 2025. године).

Председница је обавестила присутне да је Одбор примио иницијативу Фондације „Узми књигу“, која предлаже да Одбор за права детета усвоји препоруку родитељима да се деци млађој од 15 година не дозволи коришћење друштвених мрежа, уз напомену да би ова препорука имала саветодавни, а не обавезујући карактер.

Чланови Одбора су прихватили предлог председнице Одбора да се разматрање ове иницијативе размотри на наредној седници Одбора, због комплексности и осетљивости теме и како би чланови Одбора имали времена да се детаљније информишу о искуствима других земаља по овом питању. Замољена је служба Одбора да за наредну седницу припреми додатне анализе, са циљем сагледавања праксе у другим земљама, као и прибављања мишљења стручњака.

Седница је завршена у 14,55 часова.

Саставни део овог записника чини препис обрађеног тонског снимка, вођен на седници Одбора.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Горан Стаменковић

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Ана Брнабић